

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2023. november 27.

1. 2023-ra kiegészítő költségvetést tervez a német kormány és elhalasztotta a 2024-es költségvetés elfogadását is

Mint arról múlt héten [beszámoltunk](#) nagyjából másfél héttel ezelőtt a Szövetségi Alkotmánybíróság semmisnek nyilvánította a jelenlegi kormánykoalíció (SPD-Zöldek-FDP) vitatott pótköltségvetési törvényét, ami még a 2021-es évből fennmaradó 60 milliárd euró felhasználatlan hitelkeretre vonatkozott. Az alkotmánybírák döntése egy 60 milliárd eurós hiányt okozott a 2024-es szövetségi költségvetés tervezetében, mert a kormány az összeget már elkülönítette egy klímaalapba, az ún. Éghajlatváltozási és Átalakítási Alapba (KTF). A hiány végett a kormány múlt héten bizonyos, az Alapból finanszírozandó projektek felfüggesztéséről döntött, valamint a Szövetségi Pénzügyminisztérium az eredetileg csak erre az Alapra alkalmazandó költségvetési tilalmat szinte az egész szövetségi költségvetésre kiterjesztette. Ez egy olyan költségvetési eszközre utal, amely a következőképpen magyarázható: elvileg csak akkor lehet kiadást a költségvetésbe betervezni, ha az ugyanabban a pénzügyi évben esedékes. A gyakorlatban azonban ez nem igazán működik, mivel általában olyan projektekről és beruházásokról van szó, amelyeket több évre terveznek. Ezért a közigazgatás úgynevezett kötelezettségvállalási engedélyeket használ a következő évekre vonatkozó fizetési kötelezettségek vállalására. A most bevezetett befagyasztás azt jelenti tehát, hogy a folyó évre vonatkozó meglévő kötelezettségeket továbbra is teljesítik, de újakat nem lehet már vállalni a minisztériumoknak. Továbbá a befagyasztást követően az egyes tárcák már nem járhatnak el önállóan a költségvetés keretein belül, hanem az új kiadásokhoz a pénzügyminiszter engedélyére van adott esetben szükségük.

Ezen felül a szövetségi kormánykoalíció pártjai az Alkotmánybíróság döntése nyomán kialakult helyzetre tekintettel egyelőre leállították a 2024-es szövetségi költségvetésről való tárgyalásokat, és mind a Bundestag Költségvetési Bizottságának múlt hét csütörtökre tervezett ülését, mind a költségvetésről a Bundestagban erre a hétre tervezett végleges döntést levették a napirendről. A pártok ezzel jogászok figyelmeztetésére reagáltak, miszerint az előző költségvetési tervezet, mert az az előző alkotmányellenes költségvetésen alapul, is alkotmányellenes lehet az Alkotmánybíróság adósságfékéről szóló ítélete után. Ennek fényében az azonban továbbra sem tisztázott, hogy a 2024-es költségvetést így mikor fogja elfogadni a Bundestag.

Fentiekből adódóan a 2023-as költségvetés is így nagy valószínűséggel alkotmányellenesnek minősül. Christian Lindner (FDP) szövetségi pénzügyminiszter múlt héten bejelentette továbbá, hogy a szövetségi kormány ezen a héten bemutatandó, 2023-as évre vonatkozó pótköltségvetéssel „javaslatot tesz a Bundestagnak a rendkívüli vészhelyzet kihirdetésére 2023-ra”, ami egyúttal a feltétele a német Alaptörvényben rögzített adósságfék hatályon kívül helyezésének. Bár a

pénzügyminiszter, mivel ez pártjának és politikájának egyik legfontosabb eleme, vonatkozott ennek a fekete-fehér kijelentéséről, azonban ez de facto azt jelenti, hogy a 2023-as évben is kénytelen eltekinteni a német kormány az adósságfék betartásától. A Szövetségi Pénzügyminisztérium tájékoztatása szerint 45 milliárd euróról van szó, amely elsősorban az úgynevezett Gazdasági és Stabilizációs Alap (WSF) kiadásait hivatott új, „*alkotmányosan biztos alapokra*” helyezni. Lindner hangsúlyozta azonban, hogy ez nem új adósságok felvételét jelenti, hanem csupán a válság leküzdésére már felhasznált források biztonságos jogi alapra helyezését.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#), [ide](#) és [ide](#).

2. Az FDP tagok véleményt mondhatnak a szövetségi koalíció folytatásáról

Elérte a szükséges 500 aláírást az az indítvány, amely egy tagfelmérés keretében arra irányul, hogy az FDP összes tagja elmondhassa véleményét a jelenlegi SPD-vel és Zöldekkel való koalíció folytatásáról. Ezt az egyik társszervező, Matthias Nölke, az FDP kasseli kerületi elnöke jelentette be múlt hét szerdán. A kezdeményezés – mint arról korábban mi is [beszámoltunk](#) – 26 FDP-s tartományi és helyi politikus nyílt levelét követi, akik a gyenge hesseni és bajorországi választási eredményeket követően felszólították pártjuk szövetségi vezetését, hogy gondolják át a szövetségi koalíciós partnerekkel történő további együttműködés formáit.

A mostani tagfelmérésre irányuló indítványban a kezdeményezők követelik, hogy az FDP szövetségi elnöksége a lehető leghamarabb juttassa el az igennel és nemmel megválaszolható kérdést – „*Az FDP-nek meg kellene szüntetni a szövetségi kormány részeként a koalíciót az SPD-vel és a Zöldekkel?*” – a párttagsághoz. Nagy valószínűséggel – ebből indul ki a pártvezetés is – a tagság többsége nem a koalíció felbontása mellett foglal majd állást, mindazonáltal a bázis körében végzett felmérés eredménye egy egyfajta közvélemény-kutatás, és anélkül, hogy következményei lennének, megmutathatja a párton belüli hangulatot és fontos jelzésértékkel bír a párt szövetségi vezetése felé.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. További német katonai segítség Ukrajna számára

Hivatalba lépése óta második alkalommal látogatott Ukrajnába Boris Pistorius (SPD) szövetségi védelmi miniszter, ahol biztosította az ukrán vezetést Németország további, folytatólagos katonai támogatásáról. „*Újból ellátogatottam Önökhöz, elsősorban azért, hogy további támogatást igérjek. (...) Egyúttal pedig mélyszéles szolidaritásunkat és csodálatunkat szeretném kifejezni bátor és hősiességük iránt*” – mondta a miniszter. A tárgyalásokat követően Pistorius 1,3 milliárd euró értékben jelentett be további német katonai támogatást Ukrajna számára. A légvédelem kulcsfontosságú jellegét kihangsúlyozva a miniszter további, Iris-T-típusú légvédelmi rakétarendszerek szállítására vállalt kezességet. Emellett a német fél páncéltörő aknákat és 155 milliméteres NATO-kaliberű tüzérségi lövedékeket is szállít majd. Az Ukrajna elleni orosz agresszió kezdete óta Németország minduntalan kiállt az ország területi szuverenitása mellett. Egyúttal Berlin Ukrajna egyik elsődleges támogatójává lépett elő az Egyesült Államok, az Egyesült Királyság és Lengyelország mellett.

Kijevi látogatása során Pistorius megemlékezett azokról a tüntetőkről is, akiket a tíz évvel ezelőtti Európa-barát Majdan-tüntetések során gyilkoltak meg. „*A társadalom összes szegmenségből érkező*

bátor emberek vonultak az utcára a szabadságért, az Európához való közeledésért, és életükkel fizettek érte” – mondta a védelmi miniszter az elhunytak emlékművénél tartott megemlékezés során.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. A Zöldek pártkongresszusa Karlsruheban

Ricarda Lang (29) és Omid Nouripour (48) további két évig a Zöldek társelnökei maradnak – így döntött nagy többséggel a párt kongresszusa a hétvégén Karlsruheban megrendezett nagygyűlésen. A szimbolikus helyszínen megrendezett pártkongresszus – 43 évvel ezelőtt itt alakult hivatalosan meg a párt – ugyanakkor rávilágított a koalíciós kormány részeként kritikák keresttüzében álló párt előtt álló kihívások komplexitására. A párt vezető politikusai felszólalásaikban rendre elismerték, hogy a párt nehéz időket kénytelen most átélni. A számukra oly fontos energetikai projektek előmozdítására most kevesebb lehetőség adódik, a párt megítélése pedig két év kormányzást követően is a legjobb esetben vegyes – valószínűleg ez is oka a Zöldek gyengülő közvélemény-kutatási eredményeknek. *„A kormányzás során az emberek aktuális aggodalmi és érzelmi háttérbe szorultak. Ez nem történhet meg velünk, mint párttal”* – jelentette ki Lang. A régi-új pártvezetők egyúttal világossá tették, hogy a Zöldeket továbbra is centrista pártként kívánják építeni, és nem akarják azt *„egy témás párttá”* változtatni – hiába próbálják politikai ellenfeleik ezen narratívát rájuk erőltetni. Beszédében a másik társelnök, Nouripour elmondta, hogy az elmúlt két év az elnökségben a könnyebbek közé tartozott, míg a következő Bundestag választásokig tartó elkövetkező nehezebb két év még hátravan. Nouripour egyúttal elismeréssel adózott a Langgal való együttműködésének.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Német-olasz kormányközi konzultáció

Németország és Olaszország kormányai 2016 után először tartottak kormányközi konzultációt Berlinben. Olaf Scholz (SPD) kancellár és Giorgia Meloni olasz miniszterelnök, valamint további német és olasz miniszterek folytattak megbeszéléseket egymással a múlt héten. A két kabinet plenáris ülésén gazdasági, technológiai, biztonság és védelem politikai, valamint az innováció támogatásához kapcsolódó témakörök kerültek előtérbe. A felek a kormányközi egyeztetés részeként egy közös 37 oldalas akciótervet írtak alá, melynek célja, hogy két ország között tovább mélyítsék az együttműködést különböző szakpolitikai területeken. Az akcióterv átfogóan foglalkozik több témakörrel, beleértve a migrációt, klímavédelmet, az orosz-ukrán háborút, valamint az észak-afrikai gázvezeték infrastruktúrájának kibővítését is.

Különösen jelentős, hogy a migrációt érintő kérdés kapcsán Nancy Faeser (SPD) szövetségi belügyminiszter fogadta olasz kollégáját, Matteo Piantadosit. A találkozón középpontjában a Közös Európai Menekültügyi Rendszer reformja, az illegális migráció korlátozása és a harmadik országokkal való migrációs együttműködés állt. Faeser a találkozót követően kiemelte: *„A közös menekültügyi rendszer a legfontosabb lépés az illegális migráció jelentős korlátozása felé.”* Az akciótervben a felek vállalták továbbá, hogy támogatják a klímavédelem globális előmozdítását is. Mindezekon túl megállapodtak az ukrajnai háborúval kapcsolatban a közös együttműködés erősítésében, a szankciós politika fenntartásában és Ukrajna folytatólagos támogatásában is. A felek hangsúlyozták, hogy Németország és Olaszország *„együtt áll ki Oroszország Ukrajnával szembeni*

indokolatlan és törvénytelen háborújával szemben”. Ezen felül a két ország megegyezett az Észak-Afrikába tartó gázvezeték infrastrukturális fejlesztéséről is, melynek célja, hogy 2030-ig bezárólag biztosítsa Európa számára 10 millió tonna hidrogén importját.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. G20-Afrika-csúcs Berlinben

November 20-án Berlin és Olaf Scholz kancellár adott otthont a G20-Afrika csúcsnak (Compact with Africa – CwA), melyet először hat éve, 2017-ben, Németország G20 elnöksége alatt rendeztek meg. Az azóta eltelt időszak eredményei megosztják a szakértőket. Az általános vélekedés szerint a kezdeményezés segített a kontinensen való európai befektetések ösztönzésének, ugyanakkor a tényleges befektetési összegek közel sem érik az előzetes vállalások mértékét. Bola Tinubu nigériai elnök, Abiy Ahmed etióp miniszterelnök és Macky Sall szenegáli elnök is azon 18 afrikai vezető között volt, akik Berlinbe utaztak a csúcstalálkozóra, ahol mintegy 800 vállalat képviseltette magát. Az EU Afrika iránti elköteleződését hangsúlyozva Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke és Emmanuel Macron francia elnök is részt vett a csúcstalálkozón.

A G20-ak 2017. márciusi baden-badeni találkozásán öt afrikai ország csatlakozott először a kezdeményezéshez: Elefántcsontpart, Marokkó, Ruanda, Szenegál és Tunézia. Nem sokkal később Etiópia és Ghána is csatlakozott. Ugyanezen év őszén a csoport tovább bővült Beninnel, Egyiptommal és Guineával, egy évvel később pedig Burkina Faso is csatlakozott a kezdeményezéshez. Legújabb tagként a Kongói Demokratikus Köztársaság idén októberben vált társult taggá, így jelenleg tizenhárom ország részese a CwA projektnek.

Az afrikai országok régóta panaszkodnak arra, hogy miközben az európai nemzetek sokat beszélnek a befektetésekről, vállalataik csak lassan fektetnek be pénzt Afrikába – annak ellenére, hogy számos országban, például Ghánában, Szenegálban és Ruandában az elmúlt években jelentősen javultak az üzleti tevékenység feltételei. Különösen jogos ezen kritika Németország esetében. Az európai kontinens legnagyobb gazdasága, lemaradásban van az afrikai beruházások terén. 2016 és 2020 között mindössze 9,7 milliárd euró közvetlen külföldi befektetés (FDI) áramlott Németországból Afrikába. Ezzel Németország csak feleannyit költ, mint Franciaország és csupán a háromötödét annak, mint amit az Egyesült Királyság erre a célra szán. Szakértők kiemelték, hogy a német vállalatok által 2022-ben külföldön befektetett 163,7 milliárd eurónak mindössze 1%-át költötték Afrikában. Ennek a közvetlen külföldi befektetésnek több mint a fele Dél-Afrikába ment, ahol mintegy 400 német vállalat működik.

Ezzel szemben Afrika legnagyobb gazdaságában, Nigériában mindössze 30 német vállalat van jelen. Gazdasági elemzők felhívták a figyelmet a német cégek által teremtett új munkahelyek rendkívül alacsony arányára is – az elmúlt 10 évben ezen cégek összesen mindössze 30 ezer új munkahely megteremtéséhez járultak hozzá a kontinens összes államában.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Aktualitások

Felhívjuk a figyelmüket „Újrakezdés és folytonosság” című a magyar-(nyugat)német diplomáciai kapcsolatok felvételének 50. évfordulója alkalmából tartandó konferenciára, amely **2023. december 4-én, hétfőn 9.00 órától Andrassy Egyetem Budapest Tükörtermében kerül megrendezésre.**

További információért és regisztrációért kattintson [ide](#).

Cikk- és interjúajánló

A magyar-német gazdasági és politikai kapcsolatok alakulásáról és kilátásairól tartott előadást Bauer Bence a Mathius Corvinus Collegium Magyar-Német Intézetének igazgatója, valamint Sebestyén Géza, az MCC Gazdaságpolitikai Műhelyének vezetője az MCC békéscsabai képzési központjában. A rendezvényről a Behir számolt be.

A teljes beszámoló elolvasásához kattintson a [Behir honlapjára](#).

Ki alakít kormányt Lengyelországban? Erről és az európai politika számára kulcsfontosságú Lengyelországot érintő kérdésekről nyilatkozott Dobrowiecki Péter, Intézetünk kutatási vezetője a FIX Tv Enigma című műsorában.

A teljes interjú megtekintéséhez kattintson a [FIX TV Youtube-csatornájára](#).

Kai Diekmann 15 éven keresztül volt a legolvasottabb német bulvárújság, a Bild főszerkesztője: nincs még egy olyan német lap, ami annyi szabálysértést követett volna el, mint a Bild az ő vezénylete alatt. Most Diekmant a Matthias Corvinus Collegium Magyar-Német Intézete hívta meg egy pódiumbeszélgetésre.

A teljes beszámoló elolvasásához kattintson a [Blikk honlapjára](#).

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter, Hámori Dávid

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magyarneemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hua